

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četirek. Naročnina letno 60 Din., za inozemstvo 80 Din. Člani pos. UJU plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Preizkusimo svoje moči!

(Ob ustanovitvi Učiteljske gospodarske poslovalnice.)

Le šibko bitje je vsak posameznik zase, a veliko moč si lahko pridobi, ko se zveže s svojimi sotovariši v močno celoto.

Že v marsičem je pokazala naša učiteljska organizacija koliko zmora stan združen v celoto, stremečo za ciljem, ki je tudi cilj vsakega posameznika. Mnogo uspehov smo dosegli kot organizacija, ki bi jih posamezniki ne mogli nikdar doseči. — Preizkusili smo že svoje moči v skupni organizaciji, tudi na gospodarskem polju so se udejstvovali posamezne skupine stanovskih tovarišev, ni smo pa do zadnjega časa mislili na ustanovitve gospodarske zadrage, ki bi bila popolnoma naša in bi bili njeni člani vsi v poverjeništvu včlanjeni učitelji in učiteljice.

Do zadnjega časa, sem rekel, se niso naredili slični poizkusi, a danes stojimo že pred izvršenim dejstvom. »Učiteljska gospodarska poslovalnica« je ustanovljena in njeni člani bodo po sklepu lanske pokrajinske skupščine vsi člani poverjenišva UJU.

Takoj po deklaraciji, odnosno z uveljavljenjem nove smeri v naši organizaciji je začelo razmišljati poverjenišvo tudi na gospodarsko osamosvojitve slovenskega učiteljsstva. Bil je osnovan gospodarski svet in lanske pokrajinska skupščina je definitivno sklenila ustanoviti »Učiteljsko gospodarsko poslovalnico«. — Predpriprave so se zavlekle in sklep se je mogel realizirati šele na seji širjega sosveta na Zidanem mostu dne 26. maja.

Pravila, ki so bila že objavljena v »Učiteljski Tovarišu«, so bila z malenkostnimi spremembami sprejeta na občnem zboru, ki je temeljito razpravljalo o bodočem delu in organizaciji poslovalnice. Govorilo se je tudi, kje naj bi bil sedež poslovalnice, a do definitivnega sklepa v tem pogledu ni prišlo. Izvoljen je bil tudi začasni petčlanski pripravljalni odbor (Skulj, Hren, Kobal, Grum in Mlekuz), ki ima predvsem namen oskrbeti potrditev pravil in sondirati teren, da bo mogla zadruga početi s svojim delovanjem takoj ko bodo pravila potrjena in pa sklicati redni občni zbor, katerega naloga bo izvoliti v upravni in nadzorni odbor strokovnjake, določiti definitivno sedež zadrage ter začeti z delom, od katerega bo imelo korist vse slovensko učiteljsstvo. Čisti dobiček je namenjen v enakih delih obema »Učiteljskima domovoma«, v Ljubljani in Mariboru, organizaciji in rezervnemu skladu.

Zadruga je ustanovljena in sklep lanske pokrajinske skupščine je izvršen a s tem je storjen šele prvi korak k cilju. Še pred pričetkom delovanja Učiteljske gospodarske poslovalnice pa je potrebno spregovoriti nekaj besed, ki naj bodo naslovljene na vse slovensko učiteljsstvo:

Dlež, ki ga je določila že pokrajinska skupščina in ki znaša komaj 5 Din. je tako minimalna, da ga zmora vsak učitelj(ica), a je bil določen namenoma tako nizko, da ne bo oporekanja od strani članstva proti obliगतemu včlanjenju pri zadrugi. — Zadrugi, ki pa morajo biti vsi člani poverjenišva zato, da bo poslovalnica res učiteljska in last nas vseh, in da se bo vsak posameznik še sigurneje čutil vezanega podpirati ustanovo, ki je namenjena celotnemu stanu in s tem vsakemu posamezniku. Tudi vpisnina v višini 2 Din ne more ustvarjati nikakih pomislekov, kajti zavedati se pač moramo prevelike potrebe te ustanove.

Učiteljska domova vedno apelirata na učiteljsvo za gnotne prispevke, a dosedaj je bil uspeh vedno le minimalen. Tudi organizaciji je potreba misliti na nove vire dohodkov, da bo lahko razmišljala o znižanju članarine. In vsemu temu bo ustrezno, ne da bi bili naši žepi tangirani. Dobili bomo nove dohodke, ki so prepotrebni, a računati bomo smeli nanje le tedaj, če se bo učiteljsvo zavedalo v zadostni meri svojih dolžnosti.

Lep uspeh Mladinske Maticice, ki je dosegla že prvo leto 12.000 naročnikov, a jih ima letos, t. j. v drugem letu, že 20.000, nam daje pogum in upati je, da bo vsak posamezen član celote vedel kaj je njegova dolžnost. Brez pomislekov in raznih predsodkov so moramo odločiti, že pred pričetkom poslovanja naše gospodarske poslovalnice, da jo bomo podpirali z vsemi močmi in ji pripravili častno, za naš stan primerno mesto med učiteljskimi gospodarskimi ustanovami. Če pomislimo kakšnemu namenu bo zadruga služila nam tak sklep ne bo delal težko in če sklenemo to vsi, potem je uspeh ideji zagotovljen in celota bo dosegla ono, česar posamezniki ne bi mogli nikdar doseči in postala bo ustanova, ki bo delala čast učiteljskemu stanu in mu bo donajala tudi velike materialne koristi.

V. M.

Pletene spomladanske kostume, lumberje, jumperje, telovnike, nogavice i. t. d. izdeluje najceneje trvdka

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica 7.

Naročila v najkrajšem času. Vedno najnovejši vzorci.

Seja širjega sosveta na Zidanem mostu.

(Konec.)

Šolski zakon.

Tovariš Iv. Dimnik je podal precej obširno in zanimivo poročilo o načrtu novega šolskega zakona in o državnem prosvetnem programu, o katerem bodo poročali društveni predsedniki na društvenih zborovanjih. Debata o tem poročilu je odpadla.

Pravila

bodo razmnožena in razposlana na posamezna društva, da dajo ista svoje mnenje. Počakati pa bo potreba, da zavzame centrala UJU svoje stališče.

Učiteljska Samopomoč.

Tov. Kocjančič temeljito poroča o Učiteljski samopomoči, njenem razvoju in sedanjem stanju. Danes ima Samopomoč 2320 članov in znaša posmrtnina 11.600 Din. Od 1. januarja 1929 je vstopilo 66 novih članov. Končno je podal še naslednje

predloge o Učit. samopomoči sreskim učiteljskim društvom:

A. V splošnem: 1. Vsaka stanovska organizacija skrbi za dober gnotni položaj svojih članov. Tega izboljšujejo in krape stanovsko-gospodarska društva in ustanove. Dobro uspevajoče gospodarsko društvo je Učit. samopomoč.

2. Zato naj bo na vsakem učiteljskem zborovanju stalna točka, Pogovor o Učit. samopomoči.

3. Vsa učiteljska društva naj se po zaupnikih, nabiralcih članov U. S. zainteresirajo in podrobno seznanijo z U. S.

4. Učit. društva, ki zaupnikov (nabiralcev članov) U. S. še nimajo, naj te imenujejo na prvem bližnjem zborovanju; večja društva z razsežnimi okraji naj izvolijo več zaupnikov, nabiralcev.

5. Za zaupnike, nabiralce naj se po možnosti oglašajo, ki so že člani U. S. ali pa se izvolijo take, ki bodo radi in z vsmo delali za porast U. S.

6. Na vsak občni zbor U. S. naj pride večje število članov vsakega društva.

7. Če to ni vselej mogoče, naj pošlje vsako sresko učiteljsko društvo vsaj enega zastopnika ali pa pooblasti kakega člana iz drugega okraja, da zastopa društvo na občnem zboru.

B. Posebej za občni zbor v juliju 1929.:

1. Na zborovanju učit. društva, ki bo še pred občnim zborom U. S. naj se pretresa sprememba društvenih pravil, zlasti pa načrt o podpornem skladu, katerega so društva prejela v teh dneh.

2. Določiti naj se govornike-debaterje za ali proti.

3. Izpreminjevalne predloge k društvenim pravilom ali nove predloge (načrte) k načrtu o podpornem skladu pošljite U. S. v Ljubljano.

4. Vse predloge, spremembe, kritike, priporočila itd. naj pošljejo učit. društva ali posamezniki vsaj en teden pred občnim zborom Učit. samopomoči v Ljubljano.

Kongres svetovne federacije pedagoških društev

(Od 25. julija do 4. avgusta 1929 v Ženevi.)

(Po »Internacia Pedagogia Revuo«.)

Kaj je Svetovna federacija pedagoških društev?

To ime nosi organizacija, ki združuje vzgojitelje vsega sveta in pospešuje medsebojne stike pedagoških kapacitet vseh držav in narodov. Federacija ne stremi le po enotnosti pedagoške ideje v 63 suverenih državah, ampak hoče najti tudi splošne elemente vzgoje, ki bi mogli služiti vsem hkrati. Pomeni torej gibanje za grandiozno skupno delo na osnovi prepričanja, da je bodočnost odvisna od vzgoje mladine.

Zgodovina Svetovne federacije.

Ob koncu svetovne vojne so povsod čutili potrebo, najti torišče, na katerem bi se mogli narodi zblížiti, torišče, kjer bi se ne križali politični, gospodarski in konfesionalni interesi. Iskalo se je sredstvo, da se izkorenini sovraštvo med narodi in da se nadomesti z duhom slege, dobrohotnosti in pravičnosti.

Pedagoško združenje v USA »National Education Association« je spoznalo v vzgoji tisto konstruktivno silo, ki more v prvi vrsti zagotoviti napredek civilizacije. Poverilo je svoj odbor, naj dobi stike z inozemstvom in izdela program za svetovni kongres v pedagoških vprašanjih. V mnogih državah je našla ta misel navdušen odziv in kongres, ki se je vršil julija 1923. v San Francisku, je obiskalo okoli 600 delegatov iz 60 različnih dežel. Celotno nekatero vlade so poslale svoje zastopnike. Takrat se je sklenilo prirediti kongrese vsako drugo leto; prvi se je vršil leta 1925. v Edinburghu, drugi 1. 1927. v Torontu, a tretji se bo vršil v Ženevi.

5. Občnega zbora naj se udeleži kolikor mogoče dosti članov; to bo lahko mogoče, ker bo zborovala v onih dneh tudi pokrajinska skupščina UJU — poverjenišvo Ljubljana.

Pokrajinska skupščina.

Tov. Skulj pojasni, da je ožji svet za sklepal glede časa in kraja, kjer naj bi se vršila pokrajinska skupščina in je bilo sklenjeno, da se vrši 21. in 22. julija v Ljubljani.

Ker poteče z letošnjim letom tudi funkcijska doba ožjega sosveta in eksekutive poverjenišva, je razmišljaj širji svet ali ne bi kazalo izvesti volitev po Kislingerjevem načrtu. Razvila se je precej živahna debata in so oni predsedniki društev, kjer so ta način že preizkusili, bili nekateri za izvedbo tega načina, nekateri pa proti. Najbolj pa se je povdarjalo materialno stran, kajti izvedba tega načina volitev bi stala poverjenišvo po mnenju nekaterih članov precejšnjo vsoto.

Način volitev.

Tov. Kislingerja je zastopal na seji širjega sosveta tov. Vidmar, ki je v početku zastopal stališče, naj bi se po Kislingerjevem načinu izvolilo nove člane ožjega sosveta, a je po pripombi tov. Hočevarja, da bi volilni aparat stal 10.000 Din, predlagal sam, da naj preizkusijo Kislingerjev način volitev vsa posamezna društva pred svojimi občnimi zbori, a za ožji svet naj ostane stari način volitev. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Debatate o tem predlogu so se udeležili tov. Skulj, Plavšak, Feinig, Hočevar, Maverič in Roš.

Bilo je nato še sklenjeno, da se vršijo volitve članov ožjega sosveta po okrožjih, ki naj jih določijo poverjenišvo in jih razpošlje na vsa društva.

Uredništvo organizacijskih listov.

Potrjen je bil sklep pokrajinske skupščine in seje ožjega sosveta, da se razpišejo uredniška mesta »Učiteljskega Tovariša«, »Popotnika« in »Zvončka«. — Ob tej priliki se je razpravljalo tudi o resoluciji laškega društva glede »Zvončka« in je bilo prečitano tudi pismo tov. Gangla, ki je odložil njega uredništvo. Sklenjeno je bilo, da prevzame uredniške posle Mladinska Matica, ki naj do delegacijskega zborovanja pripravi material in predloge glede »Zvončkovega« urejevanja.

Predlogi društev

so morali vsled pomanjkanja časa odpasti. Vsi predlogi, ki so bili vposlani za sejo širjega sosveta bodo predloženi v pretres pokrajinski skupščini.

Slučajnosti.

Pri slučajnostih je bil sprejet predlog tov. Lulika, da morajo biti učiteljska društva korporativno člani edino onih društev, ki jih predlaga in potrdi delegacija.

Ker se ni pri slučajnostih nihče več javil k besedi je zaključil poverjenik sejo ob ¾2.

Ob 3. uri popoldne se je pa vršil Ustanovni občni zbor »Učiteljske gospodarske poslovalnice«.

V. M.

Stalna organizacija.

Eden izmed najvažnejših rezultatov kongresa v San Francisku je bila ustanovitev stalne organizacije »Svetovna federacija pedagoških društev«, katere bistveni cilji so:

1. Vzpostavitev prijateljskih, dobrohotnih in zaupnih odnošajev med narodi;
2. ustvaritev popolne svobode in enakopravnosti vseh držav brez razlike glede rase in vere;
3. dobrohotno sprejemanje velikih činov in umotvorov, ki so jih ustvarili pripadniki drugih narodov;
4. verodostojnejše in objektivnejše obveščanje o raznih dogodkih z učili in učnimi knjigami;
5. zmisel za mednarodno moralno v srcih mladine;
6. gojitev zavesti skupnosti vsega človeštva, da se pokaže vsa absurdnost vojne; pospeševanje duha miru, ki temelji na pravilnem patriotizmu, ki goji ljubezen do lastne domovine, a ne sovraštva do drugih narodov in dežel.

Kongres v Ženevi.

Kongres v Ženevi se bo vršil po internacionalnem načrtu in bode zelo zanimiv za pedagoge vseh dežel. Radi velike obsežnosti se bo delil na več sekcij, v katerih se bodo vršili referati in diskusije o katerih predg. panogah. Poleg tega se bodo vršila tudi glavna zborovanja, skupna za vse sekcije, na katerih bodo predavali znameniti pedagogi o mednarodno važnih pedagoških vprašanjih.

Organizirane so sledeče sekcije (ki bodo prirejale svoje sestanke v dopoldanskih urah):

1. Učiteljska in roditeljska združenja, Novo mednarodno društvo »Home and School« (družina in šola);
2. vzgoja in zdravje;
3. praktična vzgoja (z razliko od poklicne vzgoje);
4. učiteljske organizacije in šolskoletna administracija z mednarodnega vidika;
5. mednarodno sodelovanje in dobrohotnost (splošna vprašanja);
6. isto z ozirom na pripravo učiteljev;
7. kako bi se mogel uvesti v šole duh mednarodnega sodelovanja in sprave (program Društva narodov);
8. vzgoja težko vzgojljivih otrok;
9. podeželsko (kmetsko) življenje in vzgoja;
10. vzgoja v predšolski dobi;
11. odnošaji med šolo in družbo;
12. vzgoja — novine — javnost;
13. mednarodni položaj književnosti;
14. od šole do obrti (program Mednarodnega urada dela).

Delo posameznih sekcij bodo ilustrirale razstave. Skupni večerni sestanki bodo dali priliko slišati delegate raznih narodov. Na sporedu je tudi predvajanje šolskih filmov, prireditve švicarskih nacionalnih svečanosti in slavnostna predstava organizirana po Jaquesu Dalcroze poset tajništva Društva narodov ter Mednarodnega urada dela, ki je sodeloval pri sestavi programa za kongres.

Udeležbo na kongresu je treba javiti gosp. M. Goldbergeru, Leipzig-Oetzsch, Im Lumsch.

Šolstvo v ljubljanski oblasti.

(Nagovor prosvetnega inspektorja dr. Drag. Lončarja na nadzorniški konferenci dne 15. in 16. maja 1929.)

Gospodje nadzorniki, ob pozdravu bi hotel obenem izpregovoriti nekaj besed o smernicah vzgoje in pouka na osnovnih šolah.

Vsi smo šli zadnja leta skozi ogenj preizkušnje; upam, da smo jo prebili, ne da bi bili dobili nezacepljive duševne rane. Smer, ki smo jo začeli 1926. leta ni samo pravilna, marveč je naravnost odraščila za šolo in učiteljsvo. Ker je pretrgala z dolgoletno navado, ki je zašla že v grdo razvado, je umevno, da še ni popolnoma prevzela vsega učiteljsva.

Med zadnjimi stresljaji bolnega organizma, ki mu preti neizogibna smrt, je n. pr. sklep kočevskega učiteljskega društva proti objavi moje »Poslanice« v »Učiteljskem Tovarišu«.

Ni moja krivda, ako moji predniki niso delali tega, da bi bili objavljali svoja načela, po katerih so se hoteli ravnati; toda vsak gospodar, ki je pameten in vesten, si naredi načrt, da ga potem skuša uveljaviti, a jaz naj bi se dal voditi od dneвне slučajnosti?

Danes imam v marsičem zadoščenje, ko sem napovedoval bodočnost, ki prihaja, kolikor še ni prišla že med tem. Prelomil sem s tradicijo, da bi bil eksponent stranke za posameznike, ampak sem skušal biti eksponent naroda in države za stan. Žel sem deloma nezahvalnost, kar mi je bila pa tudi življenska pridobitev, ker morem voditi svoj posel pravilno samo tedaj, če poznam ljudi takšne, kakršni so, a ne, kakršni se delajo: psihološkeje rodi pedagogijo.

Ni izključeno, da je med kočevskimi učiteljskimi »protestanti« tudi kdo, ki se ima zahvaliti za svoj sedanjí položaj načelom moje »Poslanice« a nastopa sedaj, ko je na varnem, proti tem načelom. Na drugi strani bi mi bilo pa všeč, ako bi se o tem ali onem vprašanju vnel razgovor, kar bi bilo gotovo koristno. Toliko za uvod.

Gospodje nadzorniki, naša osnovna šola bodi nacionalna in socialna. Svoj naraščaj moramo vzgajati tako, da mu širimo obzorje na podlagi domače zemlje, domačega jezika in domače zgodovine. Spoznavati je treba najprej sebe, t. j. Slovence v zvezi s Hrvati in Srbi; ne v raztresenih podrobnostih, ampak v zaokroženi celoti. Naša šola je državna, t. j. posvetna in ta njen značaj moramo braniti. Ne iščimo sicer po nepotrebnem sporov z zastopniki cerkve; toda morebitno po zakonu neosnovano vplivanje ali celo poskušanje, da bi spravili šolo in učiteljsvo v nekakšno podrejenost, moramo zavračati. Vsak naš nastop pa bodi izvršen v dostojni obliki: stanovska skupnost in osebna pravilnost nam bodita merilo. To ne velja samo za posvetno učiteljsvo, ampak tudi v enaki meri za duhovnike — katehete.

Naša osnovna šola bodi socialna, kar pomeni da mora biti v zvezi z življenjem in priprava za življenje. Skoro vsi — nekateri manj, drugi bolj — smo preveč šolarski, t. j. preveč abstraktni in formalistični. Potrebujemo korenite reforme v vsebini in njenem podajanju. Snovno se moramo okleniti tiste zemlje in tistega ljudstva, ki jima pripadamo: po mestih in trgih obrtno-trgovskega, po in dusterskih krajih delavskega in po vaseh

kmečkega sloja, kakor bo določil tudi novi zakon o osnovnih šolah. Zato so tudi šolski vrtovi brezpogojno potrebni in učitelj-gospodar je brezpogojna zahteva po naših kmetih. Že svoj čas je izšel odlok velikega župana, da se bo gospodarsko delovanje učitelja upoštevalo pri njegovi kvalifikaciji. Isto velja s primerno izpremembo za učiteljice po naših kmetih. Korak v tej smeri bo v novem zakonu za osnovne šole odprava posebnih učiteljic za ženska ročna dela kakor je tudi podpiranje gospodinjskih tečajev.

Metodično moramo pobijati neprimerno mehanično obremenjevanje spomina in gojiti v prvi vrsti razsodnost na podlagi lastnega doživljanja, mišljenja in čustvovanja; zato bomo učili po načelih delovne šole, kolikor in kjer je to mogoče.

Gospodje nadzorniki, učiteljski poklic že ni lahek sam po sebi, a ga ponekod otežujejo še posebne okolnosti: oddaljenost od prometnih zvez, hribovitost ozemlja, nezdravi šolski prostori in nezdrava učiteljska stanovanja. Pravi pionirji omike so učitelji in učiteljice po malo znanih gorskih ali naravno ogroženih enorazrednicah in dvorazrednicah, ako vrše svoj poklic vestno. Njim morata veljati vaša posebna ljubezen in skrb. Vsak vaš obisk jim bodi praznik, ki naj jim prinaša bodisi odkrito pohvalo kot plačilo za težko delo, bodisi prijazno navodilo kot pobudo za nadaljnje vztrajanje. A to še ni dovolj. Po nekaj letih zlasti še, ako vrše poleg šolskega tudi kulturno in gospodarsko delo izven šole, jim gre boljši službeni kraj. To zahteva pravičnost, ki ni enakost, ampak sorazmernost dela in jela. Seveda se ravna človeška narava rada po kavkaškem pregovoru, ki pravi: »Kdo naj dela? Ti in jaz. — Kdo naj je? Jaz in ti.« Nadzorniki morate imeti pred očmi posebno to učiteljsko ter mi prilično poročati o njem, ozioroma predlagati njegovo premostitev v boljše službene kraje. Doseči moramo polagoma to, da ne bodo po takšnih samotnih enorazrednicah in dvorazrednicah učiteljice-začetnice, ki se lahko pravno in zdravstveno pogublajo, a po možnosti tudi ne učiteljice-začetnici. Velika pedagoška in socialna ovira, ki onemogočuje uresničenje te pravičnosti v šolski službi so one poročene učiteljice, katerih zakonski drugi niso učitelji. Prvi korak do izboljšanja teh razmer je storilo ministristvo prosvete s svojim letošnjim odlokom, po katerem naj skuša tudi možuradnik doseči svojo premostitev tja, kjer učiteljice njegova žena.

Druga stvar, ki bi se je hotel dotakniti, je vodenje učiteljstva v šoli in izven nje. Mnogo se primeri nepravilnega poslovanja s tujim denarjem, pretepanjanja šolske mladine in medsebojnega nagajanja. Disciplinsko poverjeništvu in Ljubljani je zato sklenilo, da bomo v »Uradnem listu« brez imen objavljali pravomočne razsodbe, o katerih naj bi učiteljsko razpravljalo na svojih rednih konferencah.* Ob tej priliki poudarjam, da bi moglo učiteljsko veliko svojih pritožb poravnati samo, ako bi bilo dovolj stanovske skupnosti in osebne pravičnosti. Kjer bi se pa to ne moglo zgoditi zasebno, preostaja še konferenca. Tam je uradna prilika za medsebojne razgovore v dostojni obliki, ki jih more potem po potrebi končno rešiti pristojni nadzornik brez posredovanja disciplinarnega poverjeništvu. Šolski upravitelj mora biti nepristranski, da dopušča besedo vsakomur, ki razpravlja stvarno o dnevnem redu, a učiteljsko ne sme bežati pred razgovorom in odgovornostjo. Konferenca, ki je izpolnjena s samimi formalnostmi, a se sicer njeni člani pritožujejo drug proti drugemu v načelnih in osebnih vprašanjih, ne daje prave slike delu in duševnosti učiteljskega.

Toliko v načelne strani; pri posameznih točkah dnevnega reda bom podal konkretne predloge.

Konferenca nadzornikov je sklenila, naj bi se to objavljalo z okrožnicami sreskim poglavarstvom, ki bi dalje naznanjali šolskim upraviteljskim, da pride predmet pred učiteljsko konferenco, kar je potem disciplinsko poverjeništvu tudi sprejelo.

Splošne vesti.

— Nova ustanova UJU. Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« z dne 23. maja uvodni članek posvečen blagoslovitvi temelja Jugoslov. Dačkega doma v Beogradu. — Z delom se je moglo pričeti le vsled velike kudušnosti beograjske mestne občine, ki je podarila UJU lep prostor, kjer bo stal dom, za katerega zbira središnji odbor UJU prispevke že od kar obstoja UJU in to ni niti deset let. — Ob tej priliki se spomnimo Učiteljskih domov in Ljubljani in Mariboru, da bodemo tudi mi lahko započeli z zidanjem in s tem realizirali idejo slovenskega učiteljskega doma, ki čaka že nad trideset let na svoje uresničenje.

— Blagoslovitev temelja »Dačkog doma UJU« Udruženja Jugoslov. Učiteljstva v Beogradu se je vršila v četrtek 23. maja ob prisotnosti velikega števila beograjskega učiteljskega in gostov izven Beograda.

— Za pot v Poznanj. »Narodna Prosveta« poroča, da je dovoljen 50% popust na poljskih železnicah udeležencem vseslovenskega učiteljskega kongresa v Poznanju. Ostala navodila in obvestila bodo sledila naknadno.

— Odhod na Dunaj. Učitelji in učiteljice, 30 po številu, ki so se udeležili na inicijativno izvršnega odbora UJU ekskurzije na Dunaj od 1. do 10. junija, so odpotovali na Dunaj 31. maja.

— Borba za vodstvo v beograjskem poverjeništvu UJU. Beograjsko učiteljsko je

**ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA**

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVNO MILO**

pa je pranje gotovo!

izdalo letak na aktivno učiteljsko članstvo UJU, v katerem napada člane beograjskega poverjeništvu, upokojeence, in jih naziva »nepoklicane voditelje«. V zadnji številki »Narodne Prosvete« pa konstatirajo ti v članku »Drugovima i prijateljima«, da so bili na skupščini soglasno izvoljeni in da ni v upravi poverjeništvu prišlo nikoli do nesoglasja med aktivnim in upokojenim učiteljskim. — Ker se v letaku priporoča družtvom naj volijo za delegate le aktivne učitelje(ice), priporočajo zopet po letaku prizadei izvolitve delegatov, ki so se izkazali kot aktivni delavci za organizacijo, pa bili to aktivni ali upokojeni učitelji.

V nasledlo ob 3. uri popoldne in ob 8. uri zvečer priredijo meščanske šole ljubljanske oblasti v proslavo 10letnice dve slavnostni akademiji v veliki dvorani hotela »Union«. Pri akademijah nastopijo dijaki in dijakinje s pevskimi, deklamacijskimi, rajalnimi in orkestralnimi točkami. Da se oddolžimo pridnosti dijakov meščanskih šol katere sledove občudujemo na veseljski razstavi, storimo samo svojo dolžnost, če posetimo njihovo slavnostno akademijo. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni. Cene izredno znižane. Napravimo mladini veselje.

— Vse publikacije Slov. Šolske Matice (razen nekaterih razprodanih knjig) se dobe za malenkostno ceno 200 Din. Večina teh knjig še učitelju zelo dobro služi pri delu. Razen tega pa nudijo matične knjige jasno sliko o razvoju našega vzgojstva od l. 1900. in imajo kot take trajno vrednost. Kdor se zanima za vzgojstvo, jih bo kot take znal ceniti. Končno se pa s tem koristi tudi Slov. Šolski Matici; jači ji blagajno, obenem ji pa manjša zalogo prejšnjih izdanih, ki bodo morale napraviti prostor novim. Priporočamo tudi šolskim upraviteljem, da nabavijo te knjige za šole, ki jih še nimajo.

— Poziv učiteljskega. Pedagoška centrala snuje arhiv za celotno slovensko šolsko, sploh vzgojno literaturo. Na ta način hoče marsikak redek in zanimiv dokument rešiti pred izgubo obenem pa interesentom nuditi priliko, da lahko proučujejo razvoj slovenskega vzgojstva. Pedagoška centrala žal nima sredstev, da bi vposlana dela plačala; zato prosi učiteljsko, da jih odstopi brezplačno. Na svoječasen poziv v »Učit. Tovariš« so poslali knjige že sledeči tovariši in tovarišice: M. Šorli, učiteljica v Mariboru (17 Pedagoških Letopisov in 13 drugih knjig), F. Kalan, učiteljica v Besnici pri Kranju (ca. 70 številki »Učit. Tovariša« iz raznih letnikov), F. Podgornik, učitelj v Limbušu (3 slovenske učne knjige iz zasedenega Primorja), J. Najžar, šolski upravitelj v Središču ob Dravi (ca. 70 številki »Popotnika« iz raznih letnikov). Vsem tem se tem potom iskreno zahvalujemo. Želimo pa, da najdijo mnogo posnemovalcev. Gotovo se na vsakem šolskem podstrešju nahaja nekaj takih knjig; tam jih počasi uničuje čas in molji; zlezite za en popoldan tja gor, pa boste opravili velekoristno delo! Mnogo se najde tudi pri starih učiteljskih družinah; gotovo bo ta ali ona rada odstopila knjige, če jo opozorite na to. Nič ne de, če dobimo od kakšne knjige po več izvodov. Po potrebi jih bomo dali drugim institucijam, ki si snujejo arhive. Knjige pošljite poštne prosto na naslov: Deška meščanska šola v Mariboru. Ne pozabite navesti pri pošiljki Vašega imena!

— Maturantnjam učiteljice šolskih sester v Mariboru iz leta 1909! Tovarišice! Kdaj in kje bomo praznovali 20letnico maturo? Pričakujem Vaših nasvetov! — Tilka Stanetič-Prelova v Murski Soboti.

— Vsem tovarišem pevcem in tovarišicam pevkom. Pevski zbor učiteljstva UJU v Ljubljani namerava naštudirati program samih jugoslovanskih narodnih pesmi. Pevski tečaj za ta program se bo vršil od 14. do 21. julija v Ljubljani. Prosim vse one pevce in pevke, ki čutijo v sebi možnost in potrebo sodelovanja, da javijo svoj pristop zboru. — (Pevski zbor učit. UJU v Ljubljani, Učit. tiskarna.)

— Tovariše in tovarišice, ki so študirali I. letnik učiteljstva v Velikovicu na Koroskem l. 1919. prosim, da pošljejo svoje cenjene naslove radi organiziranja skupnega sestanka, ki bi se naj letoš vršil. Če ve kdo za naslov avstrijskih tovarišev(ice), naj ga tudi pošlje. Eventualni predlogi za kraj sestanka dobrodošli. — Kotnik Franc, učitelj Središče ob Dravi.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju M. JLGGERJEV SIN, Maribor
Gospodska ulica 15.

— Dr. Ogrin Fran: »Državoznanstvo«. Knjiga je izšla (tisk tiskarne Maks Hrovatin) in se dobi v knjigarnah (izjemoma pri pisatelju). Obsega 156 strani velikega formata (z vsebino in kazalom) in stane broširan izvod 50 Din, vezan (omejena naklada) 62 Din, pri odzemu od 10 komadov dalje primeren popust. Obsega splošne pojme o ureditvi države, oris naše državne organizacije, pregled zakonov pred in po 6. januarju 1929 ter poglavje »Misli o bodoči državni ureditvi«. Potrebna je vsakomur, zlasti pa kmetom, obrtnikom in trgovcem, županstvom, župnim uradom, knjižnicam, šolam pri predavanju iz predmeta »državoznanstvo«. Dosedanjim naročnikom se je knjiga poslala po ceni 40 Din, in sicer potem županstev, ali pa naravnost iz tiskarne. Ni hč: je n. prejme dvakrat, pa tudi ne brez naročila.

— Tovarišicam maturantkam iz l. 1919! Bi se sešle ob desetletnici? Pogledale si v obraze in sgle v roke? Da vsaj za par ožive stari spomini? Mnoge želijo. Sestanek bi bil v Mariboru, v starem gnezdu našem, in sicer 4. avgusta ob 10. uri. Opozorite po možnosti tudi one, ki so izstopile. Prosim, da se oglasite na naslov: Mira Krolfič-Tiran, učiteljica, Ljubljana pri Celju.

— Maturanti l. 1914. učiteljice Maribor pošljite takoj podpisnemu vaše naslove in event. predloge (tudi naslove onih tovarišev, ki niso več v učiteljski službi). Obhajali bomo 15letnico munda v Mariboru (?) začetkom julija. Odzovite se polnoštevilno! Pridejo tudi tovariši iz Avstrije! — Edo Gnušek, Maribor, Kerkova ul. 5.

— Pred državno komisijo v Ljubljani, v kateri so bili ravnatelj Dokler kot predsednik in člani izpraševalci gg. vsučiliška profesorja dr. Ramovš in dr. Šerko ter ravnatelj Grm, so napravile dne 23. maja t. l. strokovni izpit za poučevanje gluhomcemev teele učne osebe iz Ljubljane: Pianeki Zora (z odkliko), iz Zagreba Šafarič Ljudevit (z odkliko) in Kravec Andrija z dobrim uspehom. Čestitamo!

— Zemljevid kranjskega okraja. Upraviteljstva osnovnih šol, katere so naročila 19. decembra 1928 oziroma 4. maja 1929 (P. br. 1500/1928 in 409/1929 sr. pogl.) zgornji zemljevid, vljudno obveščam, da bo v prvi polovici t. m. dotiskan in kaširan na platno, na kar se nemudoma razpošlje. — Zadeva se je zaradi tehničnih težkoč pri tisku in knjigovezu neljubo zakasnila. Upam, da bodo dobile šole učilo, kakršnega ne bo imel noben okraj Slovenije. Prosim, naj upraviteljstva privabijo še nove naročnike: županstva, žandarmerijske stanice, župne urade in obrtna podjetja, katerim bo stenski zemljevid pri poslovanju prav dober kašipot. S posebno dopisnico bodo vsi naročniki obveščeni, kje in kdaj prejmejo stenski in priročni zemljevid. Priročne izdaje tega zemljevida se je natisnilo več, da se lahko ustrezne tudi naknadnim naročilom v prihodnjem šolskem letu. Vsa plačila naj se izvrše po položnicah, ki sta priloženi računu, in sicer za veliki zemljevid posebej, za priročni zemljevid posebej. Naknadna naročila in vse reklamacije naj se naslovijo na podpisane. — Fran Marolt, učitelj v pok., Ljubljana — Mestni trg št. 17, III. nadstr.

— Zbirka pirhov. V zadnji številki našega lista smo objavili izkaz zbirke pirhov slovenske šolske mladine na korist Jugoslovanske Matice, ki je bil zaključen 18. pr. m. s skupnim zneskom 51.995,95 Din. Danes objavljamo še naknadno doseple zneske, in sicer: Puconci 25,50 Din, Sv. Križ pri Ljutomeru 152,70 Din, Sostro 138,30 Din, Vuhred 33 Din, Stari kot 25 Din in Jesenice, deška osnovna šola 109 Din, skupaj 483,50 Din, s prejšnjimi 52.479,45 Din. — Popravek k prvemu izkazu: Stara cerkev 25 Din, Stara cesta — Din. — Jugoslovanska Matica.

— Cerkevni koncert v Novem mestu. Novomeško pevsko društvo »Gorjanci« priredi v nedeljo, dne 9. julija t. l. ob ¼4. uri popoldne cerkven koncert v frančiškanski cerkvi v Novem mestu. Izvajale se bodo izključno nove cerkvene pesmi najboljših slovenskih skladateljev: Premrla, Klemenčiča, Kimovca, Sattnerja, Hochnaiteja, Dolinarja, Mlinar-Cigeleta, Tomca. Pri koncertu sodeluje ravnatelj stolnega kora v Ljubljani gosp. Stanko Premrl, ki slovi za najboljšega slovenskega orgelskega umetnika. Zaigral bo tri orgelske koncertne skladbe in spremljal petje. Gotovo bo nudil koncert tak užitek, da ga bo vredno poslušati. Opozarjamo zlasti okolico Novega mesta, da ne zamudi ugodnega trenutka. Vstopnice naj se naročajo že po 2. juniju v Krajčevi trgovini v Novem mestu, ker je na dan koncerta težko verjetno, da bi jih bilo še kaj neodanih, zlasti sede-

žev. Koncert vodi znani pevovodja g. Ludovik Puš, ki je s svojim zborom z velikim uspehom nastopil pred dvema mesecema v ljubljanskem radiu. Zbor se pripravlja tudi sedaj vztrajno in vestno. Posetite to izredno prireditev, gotovo vam ne bo žal!

— Dopolnilni izpit učiteljev, ki so prišli iz inozemstva. Ministrstvo prosvete je izdalo naslednji odlok: Na vprašanje prosvetnega oddelka velikega župana v Mariboru glede polaganja izpitov onih učiteljev, ki so došli v učiteljsko službo iz inozemstva, sporočam sledeče: Učitelji, ki prihajajo z zrelstnim izpitom učiteljic v inozemstvu, morajo polagati v naši državi dopolnilni izpit iz nacionalne skupine. Po 20 mesecih učiteljske službe lahko nato polagajo usposobljenostni izpit (O. N. br. 29.463 z dne 20. julija 1921.) — Učiteljem, ki so položili v inozemstvu zrelstni in usposobljenostni izpit zajedno, se smatrata ta izpita le za zrelstni izpit, ker je polaganje obeh izpitov zajedno po naših predpisih nemogoče (§ 38. drž. zak. o osnovnih šolah z dne 14. maja 1869, drž. zak. št. 62, odnočno 2. maja 1883, drž. zak. št. 53; čl. 29. zakona o narodnih šolah iz l. 1904, in čl. 14. urad. zak.). V teh slučajih je istotako postopati po gornjem odloku. — Učitelji, ki so napravili v inozemstvu zrelstni in usposobljenostni izpit ločeno v razdobju dveh let, polagajo v naši državi samo dodatni usposobljenostni izpit iz nacionalne skupine.

Skrbna mati ne daje otrokom prave kave, temveč jim kuha redno ZIKO. Ve, da je ZIKA izdelana iz rženega slada, ki je kot hranilo neprecenljive vrednosti za rast človeka.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Pri seji artistskega odbora, dne 2. junija je bilo na predlog pevovodje Sr. Kumra sklenjeno sledeče:

Pevski tečaj v juniju odpade radi zaposlenosti članov na šolah ob sklepu šolskega leta. V juliju, od 14. do 21., se bo vršil počitniški tečaj. Vadijo bomo program sestavljen iz samih jugoslovanskih narodnih pesmi. S tem programom nastopimo ob priliki pokrajinske skupščine v Ljubljani. V prvi polovici avgusta se vrši državna skupščina v Zagrebu, kjer moramo nastopiti na željo tamkajšnjega in slovenskega učiteljstva. Odbor prosi članstvo naj mu vsak posameznik sporoči:

a) Ali bo sodeloval pri počitniškem tečaju v Ljubljani.

b) Ali bo sodeloval pri koncertu v Zagrebu, kjer bi se mudili tri dni. Pričakujemo, da bodo tovarišice članice in tovariši člani uvideli važnost napovedanih prireditev in se polnoštevilno odzvali vabilu odbora.

Prosim, da nam vse članice in vsi člani sporočijo počitniški naslov, kamor jim bomo lahko poslali natančne sporede počitniških prireditev.

Odbor.

—k Fran Roš: Medved rjavček. Povesti za mladino. Celje 1929. Tiskala tiskarna brata Rode & Martinčič. Založništvo isto. Že na oko in sam prvi pogled prikupna knjižica, ki je je naša deca lahko vesela. Štiri preproste povesti, vse mehke in tople in dišeče po naši zemlji. In obenem po tisti Deveti deželi, ki je tako daleč... — Medved rjavček! Ti za svoj svetli idealizem ogoljufani Rjavček — Bog ti daj sreče v solnčni zeleni goščavi — in Bog jo daj še nam, da se rešimo tudi mi zverjanja in človeka s svetlimi kroglicami na obleki, ki izprašuje in zapisuje, in da se ga rešimo predno bo 25 let in prepozno... Pozdravljen in med ljudi ne hodi več! In ti stric Volaj — ravno pravi čas si se še spokoril. Prav je, da si se. Edina škoda, da si se samo ti. Zakaj še premnogo je Volajev med nami... Kdaj doraste Zeleneč njim? Da bo Pravica in Ljubezen tudi v naših bednih sreih... In Tomažek, ki si sedaj gotovo že gospodar na Ajdovem — še znaš skuhati tako dobre gobe? Bi nas ne povabil enkrat? Še marsikaj bi se pomenili; dolga in huda je bila zgodba tvoja, pa se je le obrnila tako, da je bilo nazadnje dobro in prav. Še imaš svetinjico? Srečen ti sti, ki je ne izgubi! Zaklad najde in dobro mu je že na tem svetu. — Rošev Medved Rjavček nosi vse znake dobre mladinske knjige. Zgrajen je iz elementov, ki zbude otrokovo zanimanje, snov je podana v živem konkretnem dejanju, in jezik je samobitno lep in fino presejan. Naše mladinsko slovnstvo je z njim obogatelo za delo nadpovprečne kvalitete. Založnica je knjigo opremila v primerli s ceno naravnost razkošno. — Ernest Tiran.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

UČIT. DRUŠTVO ZA ŠMARSKO-ROGAŠKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 15. junija 1929 ob 10. uri v Rogoški Slatini s sledečim dnevnim redom: 1. Učiteljska samopomoč, referat podpredsednika Miloša Verka. 2. Šolska reforma na Dunaju: a) Preobrazba šolskih razredov v socialne zajednice, poročila tovariš J. Rupnik, b) Didaktika dunajskih šol, poročila tov. Ljudmila Glinškova. 3. Radio v šoli, predava tov. Zdravko Sotošek. 4. Ostale točke običajnega dnevnega reda. Pol ure po prej odbora seja istotam.

SVETOLENARŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 15. junija 1929 ob 10. uri na osnovni šoli pri Sv. Juriju v Slov. goricah po običajnem dnevnem redu. O seji širjega sosveta pov. UJU Ljubljana na Zidanem mostu dne 26. maja 1929 bo poročal tov. Velnar. Tovariš Golež bo nadaljeval svoj referat »Pedagoška ekskurzija na Dunaju«.

UČIT. DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ zboruje v četrtek 13. junija ob 10. uri v Šoštanju. Poleg običajnih točk dnevnega reda je tudi volitev delegatov za skupščino in zgodovinski razvoj posameznih šol v okraju. Tovariši upravitelji naj prinesejo s seboj tozadevne referate. Na dnevnem redu je tudi poročilo o seji širjega sosveta! Ker je to zadnje zborovanje v tem šolskem letu, prosim polnoštevilne udeležbe!

ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA LJUBLJANA OKOLICA — ZAHODNI DEL bo v soboto 8. junija v II. mestni (ne na I. mestni kot zadnji objavljeno) osnovni šoli v Ljubljani ob 19. uri dopoldne.

KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 8. t. m. radi nepričakovanih ovir v Kamniku in ne kakor je bilo prvotno določeno v Kamniški Bistrici.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ zboruje v soboto 15. t. m. ob 8. uri v Laškem skupno s celjskim. Interne društvene zadeve bomo reševali separatno (1. letna poročila društvenih funkcionarjev, 2. volitve, 3. slučajnosti), predavanje tovariša Vranca o delovni šoli pa bo skupno v dvorani Zdraviliškega doma. Istotam bomo tudi skupno obedovali (12—15 Din).

GORNJEGRRAJSKO UČIT. DRUŠTVO zboruje dne 15. junija t. l. na Ljubnem ob 10. uri. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Poročilo o seji širjega sosveta. 3. Učit. samopomoč in podporni sklad. 4. Proračun UJU poverj. Ljubljana. 5. Nova pravila. 6. Volitev delegatov za obe skupščini. 7. Predavanje o vzgoji otroka. 8. Slučajnosti. — Vsled obširnega dnevnega reda, se prične zborovanje točno ter bo trajalo dokler dnevn. red ne bo izčrpan.

Poročila:

KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 4. maja 1929 v Kojncih.

Situacijsko poročilo. Učiteljstva v okraju je 66, članstva 62, navzočih 48, t. j. 77%.
Tov. predsednik pozdravi navzoče, posebno novo vstopivšo članico Božo Muc iz Spitaliča, čestita tovarišicama Stopar in Šuc iz Čadrama na imenovanju ter se spomni preminulega velikega vojskovodje vojvode Stepanoviča. V znak počaščenja vstanejo vsi raz sedežev ter mu zakličejo trikrat slava.

Samoizobrazba. Učiteljstvo deluje v kulturnih in gospodarskih društvih in organizacijah.

Šolska reforma. Tov. Jarc je podaval o zrakoplovstvu. Podavanje je bilo zanimivo in poljudno.

O Samopomoči poročila tov. Božidar Gsetman. Daje pojasnila in vzpodbuja k pristopu one tovarišice, ki še niso pristopili, posebno mladino.

Predlog. Ker ima društveni odbor vedno težave pri sestavljanju vzporeda naših zborovanj vsled pomanjkanja raznih aktualnih referatov in poročil, se vabi vse p. n. članstvo za intenzivnejše sodelovanje. Članstva ima društvo nad 60, ako bi vsak vsako peto leto imel le eno predavanje, bi jih imeli letno vsaj dvanajst na razpolago. Od odbora se zahteva vse, a članstvo po večini sploh ne sodeluje.

Rešila so se nekatera vprašanja iz vprašalne skrinjice.

UČIT. DRUŠTVO ZA SREZ GORNJI GRAD je zborovalo dne 13. aprila 1929 v Bočni.

I. Statistika: Učiteljstva v upokojenci vred je v srežu 48. Brez samostanske šole v Nazarju in šole v Šmartnem ob Paki (ki je včlanjena deloma v Šoštanj, deloma v Celje), je včlanjenih 38, navzočih je bilo 24 (63%).

II. Situacijsko poročilo: Došli dopisi se prečitajo in odobro. Sprejme se kot član v naše društvo tov. Avg. Rosman iz Šmartnega ob Paki, kateri je bil dosedaj včlanjen pri učiteljskem društvu v Šoštanju, želja pa je, da bi pristopilo našemu društvu vse učiteljstvo navedene šole. Vsak šolski upravitelj mora pravočasno, en teden pred zborovanjem javiti sreskemu poglavarju število udeležencev zborovanja radi pouka prostega dneva.

„Dečva“

Letošnji „Dečvin vzorec“

„Nagelj - Roženkravt - Rožmarin“

Zahtevajte ga pri vseh trgovcih!
Bombaž meter 18 Din, svila meter 35 Din.

Vzgojitelji našega naroda!

Širite med našo mladino ljubezen do našega domačega oblačila „Nageljna, Roženkravta in Rožmarina“, cvetja naših vrtov.

Propaganda „DEČVE“ - Jugoslovenska Matica

III. Samoizobrazba: Na predsednikovo opozorilo zakaj se krožki ne sestajajo, pripomni večina članov, da se krožki radi prevelike oddaljenosti šole od šole — posebno v našem hribovitem srežu — ne morejo sestajati in da naj se tozadevno gradivo obravnava pri domačih učiteljskih konferencah.

IV. Šolska reforma: Predlogov glede novega šolskega zakona se ni stavilo, ker je zakon itak v razpravi in pred rešitvijo. Priporočajo se, da bi društvo pristopilo k Narodni odbrani.

V. Slučajnosti: Tovariš Ant. Ermenc po da v daljšem, temeljito in pregledno sestavljenem referatu svoje vtise o šolsko-reformnem gibanju in hospitacijah na Dunaju o priliki pedagoške ekskurzije, organizirane po Pedagoški centrali v Mariboru. Tov. predsednik se iskreno zahvali predavatelju za velezanimivi referat.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ je zborovalo v sredo 8. maja t. l. ob 9. uri v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani skupno s Kranjskim, kamniškim in litijskim društvom. Predhodno smo prisostvovali obnemu zboru »Učiteljskega doma«.

Ob 12. uri smo se ločili od tovariških društev in zborovali separatno v fizikalni dvorani državnega moškega učiteljskega. Vsled vednih ovir in zaprek naše društvo ni zborovalo že od 20. dec. pretekelega leta in se je nabralo precej nujnega društvenega gradiva.

V pozdravnem nagovoru se spominja tov. predsednik J. Kislinger umrlega druga A. Maslujca, ki je koncem aprila dokončal svojo bridko pot kraškega izgnanca-trpina. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo društvo z odposlanci iz Trbovelj in Hrastnika. Tov. tajnik pa mu je napisal v »Tovariš« par toplih besed v slovo.

Na novo so pristopili k društvu tovariši in tovarišice: Mlakarjeva, Gregoričeva, Rak, Mahkota, Vilharjeva, Mrlakova, Stražišarjeva in Kramer. Iskreno pozdravljeni v naši sredi.

Statistika: Vsega članstva 118, navzočih 57, t. j. 48%.

Situacijsko poročilo sta podala že pri skupnem zborovanju tov. Lapajne in Dimnik — zato je nadaljnje razmotrivanje odpadlo.

Tov. blagajnik opominja tovariše k rednemu plačevanju društvenih prispevkov in

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

navede točne vsote, katere treba posameznikom poravnati do konca društvenega leta. — Blagajna premore čistih 1566 Din 54 p. Na predlog tov. Torija daruje društvo 100 Din za Učit. dom v Ljubljani, namesto venca na grob umrlemu tov. Maslujcu.

Predlogi in sklepi. Tov. Plavšak predlaga, da oživotvorimo svoječasni sklep, da prirede šole po možnosti nekaj v korist Učit. domu. Predlog se sprejme z večino glasov.

Tov. D. Vidmar prebere in kratko komentira sledeči predlog:

Poverjeništvu UJU v Ljubljani naj takoj ukrene da preide »Zvonček« v roke Mladinske Maticice, kot najbolj kompetentne organizacije za širjenje sodobne mladinske literature. Predlog podrobno utemeljuje.

Predlogu je priložena obširna utemeljitev, ki se bo obravnavala po predlogu tov. Plavšaka z enakimi predlogi na pokrajinski skupščini.

Nova pravila. Ker so bila dosedanja društvena pravila zastarela, nas je politična oblast opozorila, da sestavimo čimprej nova, ki bodo odgovarjala duhu časa v državi. Tov. Plavšak je preskrbel od poverjeništvu vzorno sestavljena pravila, katera je društveni odbor podrobno pretresal in prikrjoil na svoji seji 30. aprila t. l.

Ker nam primanjkuje časa, si soglasno usvojimo predlog tov. predsednika, da sprejmemo pravila v oni stilizaciji kakor jih je sprejel odbor. — Sklenemo, da zborujemo prihodnjč meseca junija skupno s celjskim društvom v Laškem. Istočasno se vrši naš občni zbor. Skupno nam bo pa zborovanje. Podrobno izvedbo poveri članstvo odboru.

Slučajnosti. Tov. predsednik priporočajo članstvu naročitev »Našega Glasca«, ki je osrednje glasilo državnih nameščencev. — Tov. D. Vidmar vabi članstvo naj pristopi k »Umetniški Maticici«. Zglasili naj bi se poverjeniki za posamezne šole, ki bi propagirali lepo sliko med narodom.

SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 27. aprila 1929 na Polzeli.

I. Situacijsko poročilo: Od vpisanih članov 34 je bilo navzočih 27, t. j. 79%.

II. Tovariš predsednik pozdravi vse navzoče, zlasti sreskega šolskega referenta tov. A. Pestevška ter predavatelja tovariša E. Vranca iz Studencev pri Mariboru. Spomni se v lepih besedah manifesta Nj. Vel. kralja.

III. Po prečitaniu došlih dopisov sta podala sklicatelja pedagoških krožkov za okraja Vrnsko in Braslovče svoje poročilo.

IV. Tovariš E. Vranc iz Studencev pri Mariboru predava nato v lepem, globoko zamisljenem in temperamentnem govoru: »Moji vtisi iz mednarodnega učiteljskega kongresa v Berlinu, združeni s poučnim izletom v Berlinu, Leipzigju in Dunaju«. Predavanje je predavatelj podprl z učnimi slikami iz posameznih razredov v Berlinu in Leipzigju, razkazal učne pripomočke in pisnene izdelke imenovanih delovnih šol. — Tovariš predsednik se je pristrčno zahvalil tovarišu za jako zanimivo predavanje. Tem potom priporočamo tovariša Vranca!

V. Radi nedovoljnega časa so odpadle slučajnosti in predlogi.

VI. Prihodnje zborovanje se bo vršilo na Vrnskem v začetku junija; datum bo objavljen. — Tajnik.

ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 8. maja t. l. v Rogatecu.

I. Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju 97, včlanjenih 94, navzočih 64, t. j. 67%.

Tovarišica predsednica pozdravi navzoče članstvo, prav posebno še novoprijavljene tovarišice: Hudales Zoran iz Rogateca, Horvat Bela iz Kostrivnice, Zidar Milovan s sprogo iz Lemberga, Kováč Franja iz Sladke gore, Humar Franjo iz Dobja.

Predsednica stavi vprašanje, ali se naj čitajo zapisniki. Tov. Glinšek je mnenja, da se lahko to opusti, ako se krije vsebina s poročili v »Tovariš«u. Blagajnik tov. Fink zahteva čitanje zadnjega zapisnika, ker je on osebno prizadet. Dal je nato natančno situacijsko poročilo o blagajničnem stanju in pojasnil, zakaj je upravništvo nekaterim članom ustavilo liste. Točno in redno plačevanje članarine odstrani vso nevoljo.

II. Dopisi: 1. Glede »Šolskega lista« je poročala tov. predsednica, da ne moremo biti zaenkrat za posebni šolski list zlasti na posebej težkih šolah ne iz gmotnih ozirov — kar društvo naknadno odobri.

2. Poverjeništvu priporočajo medsebojno sodelovanje med sosednjimi društvi i to glede sprejema tov. Humra in tovarišev iz Kozjanskega okraja. Tov. Sotošek zahteva pojasnila zakaj prestopa iz kozjanskega v naše društvo, tov. Verk pojasni, da po društvenih pravilih sprejema člane odbor, tov. Šumer priporočajo sprejem zaradi oddaljenosti k onemu društvu.

Kadar oče preveč dela

poslužite ga dnevno z 1—2 skodelicama Ovomaltina. Ovomaltin vsebuje kot okrepjujoči proizvod lastnosti, katere nam v raznih težkih življenjskih prilikah mnogo koristijo.

OVOMALTINE

tvori izvor naše telesne energije in povečuje odpornost našega telesa. Hrani in krepi mišičevje in živce marljivega delavca in zabraňuje telesnim silam, da se v preveliki meri ne izrabijo. Koristen je predvsem onim, ki so nerazpoloženi za delo in nervozni ter s tem, da krepi telo, obuja telesno moč, veselje do življenja ter samozaupanje.

Ovomaltine bi moral uživati vsak, ki opravlja težko telesno delo (in od katerega se zahteva velika telesna odpornost). Mnogi svetovnoznani športniki in učenjaki uživajo redno Ovomaltine.

Dobiva se povsod. Cena zavojcu 18:50 Din. Zahtevajte povsod brezplačen vzorec, sklicujoč se na ta list od

Dr. A. WANDER d. d.
ZAGREB.

3. Delegati za skupščino so bili voljeni na obnem zboru.

III. Reforma šole: Tov. H. Šumer je predaval o ekskurziji slovenskih učiteljev na Dunaj. Zivo nam je popisal sprejem, razvoj in naglo napredovanje tamošnjega šolstva in drastično primerjal tamošnje razmere z našimi. Posebno pažnjo še polaga nova struja na otroška zavetišča, higijensko vzgojo, zoben klinike, obrtno-nadaljevalno šolstvo itd. Podčrtaval je v drugem delu predavanja bistvo šolske reforme. Velezanimivo predavanje je članstvo nagradilo z živahnim aplavzem. Soudleženelec tov. Rupnik je dodal nekaj reminiscenc na slovo od Dunaja. Posudarjal je, da tam gori šola in pastorka, ker votirajo velikanske vsote za šolo — a nikdo ne godrnja, ker vidijo uspehe in vrline.

Tov. Verk Miloš je predaval o kmetsko-nadaljevalni šoli. Z njemu prirojenimi krepkimi potezami je markantno narisal potrebo, bistvo in namen kmetsko-nadaljevalne šole, v drugem delu predavanja pa govoril o metodi pouka. Predsednica mu je izrekla zahvalo in pripomnila, da je dalo predavanje veliko pobude tistim, ki so poslušali in se zanimajo za to stroko.

Predlogov ni bilo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Postavljeni so članki: Vidovičev pokret. Počitniška kolonija učit. — To pa ni nič! — Naš radio. — Teh dopisov zgolj zaradi prostornih težkoč ne moremo uvrstiti takoj v list. Pridejo pa na vrsto! — **Društvena poročila** so vsa postavljena, kolikor jih je prejelo uredništvo od poverjeništvu. Bila bi že uvrščena, če bi uredništvo smelo dati listu prilogo. Iz proračunskih ozirov je pa to nemogoče, zato jih mora uvrščati, kolikor dopuščajo prostor. Društva naj upoštevajo, da ostali dopisniki, ki pošiljajo informativne dopise in članke tudi zahtevajo objavo njihovih dopisov. Člančkov in notic, ki so vezani na termin ali izgube popolno aktualnost s prepozno objavo, uredništvo ne more odložiti. So težkoče, ki se jih od zunaj ne more videti in ne presoati.

Gospodinjki tečaj za učiteljice

na Dr. Krekovi gospodinjki šoli v Zg. Šiški pri Ljubljani od 15. julija do 15. avgusta 1929. Plačati je za ves tečaj 1200 Din. Priglasite sprejema vodstvo do 7. julija t. l.

Hotel „TRATNIK“
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporočajo lepe zračne sobe

Klavirji in harmoniji
RUDOLF REISINGER
WIEN VI., MARIAHILFERSTRASSE Nr. 39
Prvovrstno in ceneje kot povsod

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
Kmetški hranilni in posojilni dom
Račun poštne hranilnice šte. 14.257 reg. zadruga z neom. zav. Brzjav: „Kmetški dom“. / Telefon 2847
v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. 1 ♦ Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, pritl., poleg stolne cerkve

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesčni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente. — Stanje vlog nad 25.000.000 Din. **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. **POSJILA** daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. rač. pod najugodnejšimi pogoji. Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2.

Vedno
na višku!

Najnovejša moda Elegantni vzorci Bogata izbira

Rips Ottoman za plašče	Crêpe de Chine modne barve	Chantung modne barve
Rips doublé za plašče	Crêpe de Chine imprimé	Chantung surov
Satin ondé za plašče	Crêpe Georgette modne barve	Veloutine za plašče
Crêpe Mongol	Crêpe Georgette imprimé	Taffetas
Crêpe Riviera	Japon modne barve	Crêpe Marocain
	Japon imprimé	Voile de laine imprimé

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Tovarna pohištva

I. I. Naglas, Turjaški trg 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. — 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI ADLER. — Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria. **Pletilni stroji** vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke. Ceniki franko in zastoj.

IVAN JAX I SIN
Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

Knjigarna, umetnine, muzikalije
Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

priporoča sledeče knjige na odplačila v mesečnih obrokih po 50—100 dinarjev in sicer:

Cankar Iv.: Zbrani spisi, knj. I—IX, v platno vez. Din 720 Jurčič Jos.: Spisi, ured. dr. Iv. Grafenauer, I—X, v platno vez. Din 400. Jurčič Jos.: Zbrani spisi, I—V, v platno vez., (Priatelj izd.) Din 336. Pregelj Iv.: Izbrani spisi, knjige I—III, v platno vezane Din 180. Dr. Iv. Tavčar: Zbrani spisi, knj. III, IV, V, VI, v platno vez. Din 386. Trdina J.: Zbrani spisi, I—X, v petih knjigah, v platno vez. Din 336. Tolstoj L.: Ana Karenina, I—II, oba dela v platno vez. Din 250. Dostojevski F. M.: Bratje Karamazovi, v platno vez. (subskrip.) Din 200.

Najboljše kupite!

Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike. (vestje), žepne robce, **kravate**, ovratnike, **srajce**, šifone, glote, čipke, vezene, gume, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežniki, športne ter toaletne potrebščine samo

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA * STRITARJEVA ULICA 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorcist in gladek za divane. Velike preproge v plišu in linolej. Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah

Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste

Daje tudi na obroke / Postrežba točna in solidna

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15
DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

FOTO APARATE

in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova
Ljubljana, Židovska ulica 1
in drogerija Wolfram, nasled.
M. Kanc, Marlbor, Gosposka 33

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist „Učiteljskega doma“ v Mariboru in „Učiteljskega doma“ v Ljubljani